

Global health

Edmée Bowles, gastredacteur

Een toepasselijker plek om een redactioneel over global health te schrijven dan in het vliegtuig vanuit Tanzania kan ik me niet voorstellen. In Dar es Salaam verzorgden we de eerste gecombineerde masterclass over infectiepreventie (IPC) en antimicrobieel stewardship (AMS). Deze nieuwe training bouwt voort op de bestaande drive-AMS-masterclass die wordt beschreven in het artikel over het *Specialized Program for Infectious Disease Care Everywhere* (SPICE) in dit NTMM-nummer. Teams van vier collega's uit tien verschillende Tanzaniaanse ziekenhuizen namen deel aan de training. De combinatie van AMS en IPC is cruciaal in de strijd tegen antimicrobiële resistentie. Voor beide interventies is gedragsverandering van zorgmedewerkers nodig. Tijdens de masterclass werd duidelijk dat deze twee domeinen elkaar goed aanvullen.

In Tanzania, het land waar ik ooit ruim drie jaar als tropenarts werkte, is veel veranderd. Dar es Salaams skyline wordt nu gesierd door imposante wolkenkrabbers, terwijl het oude centrum grotendeels hetzelfde is gebleven, of nog wat meer vervallen.

In het nationale ziekenhuis zie je duidelijk de vooruitgang: prachtige nieuwe afdelingen en moderne apparatuur maken complexe ingrepen zoals niertransplantaties en gewrichtsimplantaties mogelijk. Toch blijven er grote uitdagingen. Sommige afdelingen zijn overvol en de bedden staan dicht op elkaar, wat risico's oplevert voor de basishygiëne. Het laboratorium heeft te weinig reagentia voor bacteriologisch onderzoek. En dan is er nog het grote probleem van antibioticumresistentie - heel veel resistentie.

Het thema 'Internationale Microbiologie' past binnen het grotere geheel van global health. Uit de diversiteit van de artikelen blijkt maar weer eens dat Nederlandse microbiologen graag over grenzen kijken, samenwerken en kennis delen. De laatste jaren is er in internationale kringen veel aandacht voor het 'dekoloniseren' van global health – het bewust worden van mogelijke machtsongelijkheid in samenwerkingsverbanden tussen het globale Noorden en Zuiden. Professor Madhukar Pai, een van oorsprong Indiase arts die in Canada werkt, is een veelgehoorde stem in dit debat. In dit tijdschrift geeft hij

tien tips om valkuilen op dit gevoelige terrein te vermijden. In deze thema-editie staan diverse voorbeelden van waardevolle, gelijkwaardige samenwerkingsrelaties. Zo beschrijft een artikel de wederzijdse voordelen van een uitwisseling van analisten tussen Suriname en Nederland: de Surinaamse analist leert omgaan met nieuwe technieken als malditof, terwijl de Nederlandse analist in aanraking komt met tropische schimmels en exotische infecties en leert werken met technieken als de korte bonte rij, methoden die we in Nederland niet meer gebruiken, en die een dieper inzicht vereisen in de biochemische eigenschappen van de micro-organismen. Een ander mooi voorbeeld is het werk van Stichting Global Health Initiative, die met lokale collega's ter plaatse innovatieve diagnostiek ontwikkelt en test. Ze zorgen voor lokale kennisopbouw en publiceren hun bevindingen gezamenlijk.

Het SPICE-project verbindt experts uit hoge-inkomenslanden met zorgverleners uit lage-inkomenslanden, om hen te coachen en te begeleiden bij projecten tegen antimicrobiële resistentie. Ook noemenswaardig is de inzet van vier gepensioneerde Nederlandse arts-microbioloog die anderhalf jaar lang de microbiologische diagnostiek op Curaçao hebben verzorgd, waarbij ze actief de Nederlandse visie uitdroegen: goede diagnostiek, restrictief antibioticumbeleid en infectiepreventie. Gelukkig hebben zich twee opvolgers gemeld om dit werk voort te zetten.

Dichter bij huis is het citizen science-project 'Schimmel-radar', waarin 500 Nederlandse burgers hielpen bij het meten van azoolresistentie van *Aspergillus fumigatus* - een briljant initiatief dat nieuwe mogelijkheden opent voor betrokkenheid van burgers bij wetenschappelijk onderzoek, niet alleen in Nederland maar wereldwijd.

Bij het ter perse gaan van dit nummer heeft onze minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingshulp net bekendgemaakt dat ze één miljard euro gaat bezuinigen op subsidies van niet-gouvernementele organisaties. Dit is een klap voor vele samenwerkingsverbanden en een kortzichtig besluit. Toch ben ik ervan overtuigd dat de gedreven Nederlandse microbiologen en onderzoekers zich hierdoor niet laten ontmoedigen.